

Kokonaismäärärahan jakaminen seurakuntien ja yhteisten palveluiden välillä vuodesta 2027 eteenpäin

Yhteinen kirkkoneuvosto 28.08.2025
595/02.00.00/2023

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää

1) , että Helsingin seurakuntayhtymän kokonaismääräraha (toimintakulut) jaetaan vuodesta 2027 alkaen seuraavasti:

a. Kokonaismäärärahan päältä vähennetään pois Yhteiset-ryhmän kulut. Yhteiset-ryhmään kuuluvat valtion rahoituksella rahoitettavat lakisääteiset kulut, henkilöstöetuudet, kertaluonteiset määrärahat ja muut yhteiset määrärahat.

b. Kokonaismäärärahan (toimintakulut) jäljelle jäävä osuus jaetaan seurakuntien ja yhteisten palveluiden kesken niin, että seurakuntien osuus on 59,71 % ja yhteisten palveluiden osuus 40,29 %.

2) , että vuodesta 2026 alkaen tarveharkintaista määrärahaa on mahdollista myöntää enintään kolme kalenterivuotta kestäville projekteille. Näille projekteille myönnetty rahoitus otetaan kokonaisuudessaan niiden käynnistymisvuoden tarveharkintaisesta määrärahasta. Myönnettyä määrärahaa voidaan käyttää talousarviovuoden lisäksi kahtena seuraavana vuotena.

Käsittely

Päätös

Selostus

Taustaa

Määrärahat jaetaan seurakunnille ja yhteisille palveluille toimintaa, palkkakuluja ja tiloja varten. Jokaisen pääluokan (seurakunnallinen toiminta, yhteinen hallinto, yhteiset seurakunnalliset tehtävät, hautaustoimi ja kiinteistötoimi) osalta lähtökohtana on peruskehys, jota vuosittain joko leikataan tai korotetaan. Seurakuntien ja yhteisten palveluiden välinen määrarahajako perustuu Helsingin seurakuntayhtymän perussäännössä määritellyyn työnjakoon seurakuntien ja yhteisten palveluiden välillä.

Seurakuntien ja yhteisten palveluiden välistä määrarahajakoa on tarkasteltu useamman kerran 2020-luvun aikana. Näistä ensimmäinen tapahtui Rohkeasti yhdessä -työskentelyn yhteydessä vuosina 2019–2021. Tuolloin tehdyn valmistelun pohjalta yhteinen kirkkovaltuusto päätti joulukuussa 2021 kasvattaa seurakuntien prosenttiosuutta suhteessa yhteisiin palveluihin 1,2 %-yksikköä vuodesta 2022 vuoteen 2023 ja tämän jälkeen 0,5 %-yksikköä vuosina 2024 ja 2025 (9.12.2021 § 109). Päätöksen mukaan vuonna 2025 seurakuntien osuus toimintakatteesta laskettuna oli 55,40 % ja yhteisten palveluiden osuus 42,50 %. Lisäksi tarveharkintaisen määrärahalle oli osoitettu 2,10 % osuus kokonaismäärärahasta.

Tammikuussa 2024 yhteinen kirkkovaltuusto päätti taloussuunnittelua ohjaavista periaatteista (25.1.2024 § 6). Samassa yhteydessä kokonaismäärärahan

jakautumisen määrittely siirryttiin tekemään toimintakulujen perusteella aiemmin käytetyn toimintakatteen sijaan. Näin ollen toimintakuluihin on mahdollista kohdistaa korotuksia, jotka eivät heilauta seurakuntien ja yhteisten palveluiden välistä määrärahajakoa.

Tässä yhteydessä kokonaismäärärahan euromääräinen jakautuminen seurakuntien ja yhteisten palveluiden välillä ei muuttunut: se perustui edelleen yhteisen kirkkovaltuuston joulukuussa 2021 tekemään päätökseen seurakuntien ja yhteisten palveluiden välisen määrärahaajan suhteellisista osuuksista vuonna 2025.

Kokonaismäärärahan prosentuaalinen jakautuminen seurakuntien ja yhteisten palveluiden välillä kuitenkin muuttui tuolloin, sillä toimintakuluista laskettuna seurakuntien osuus pieneni toimintakatteesta laskettuun osuuteen verrattuna. Vuoden 2025 toimintakuluilla laskettuna seurakuntien osuus oli 51,72 % ja yhteisten palveluiden osuus 48,28 %.

Maaliskuussa 2025 yhteinen kirkkovaltuusto päätti, kuinka kokonaismääräraha jakautuu vuonna 2026 (6.3.2025 § 21). Myöskään tässä päätöksessä seurakuntien ja yhteisten palveluiden välinen euromääräinen määrärahajako ei muuttunut, vaan se perustui edelleen yhteisen kirkkovaltuuston joulukuussa 2021 tekemään päätökseen seurakuntien ja yhteisten palveluiden välisen määrärahaajan suhteellisista osuuksista vuonna 2025.

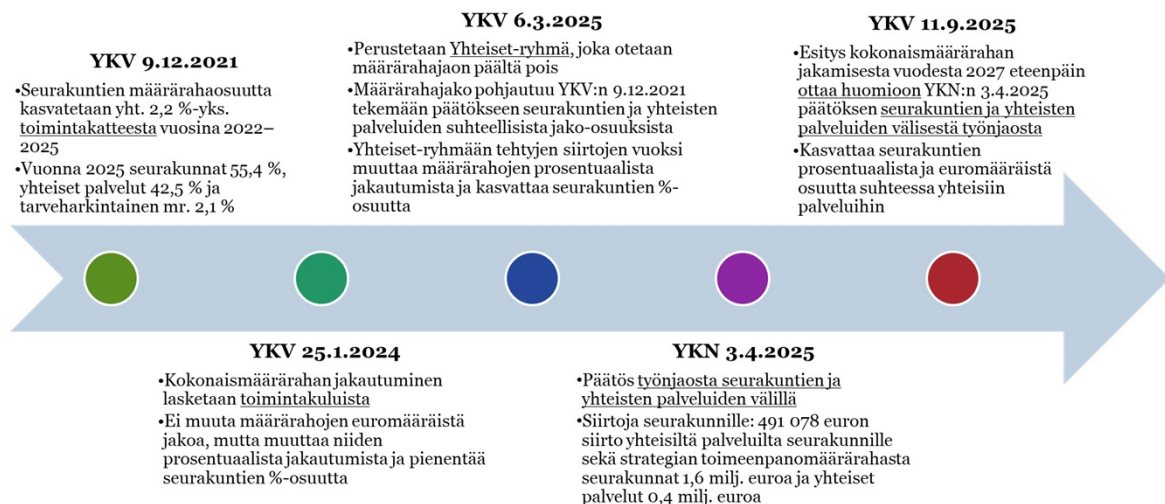
Sen sijaan päätös piti sisällään uuden Yhteiset-ryhmän. Yhteiset-ryhmä otetaan määrärahaajan päältä pois, ja se koostuu valtion rahoituksella rahoitettavista lakisääteisistä kuluista (hautaus-toimi, väestökirjanpito ja kulttuuriperinnön ylläpito), henkilöstöetuuksista, kertaluonteisista määrärahoista ja muista yhteisistä määrärahoista.

Ne Yhteiset-ryhmän kulut, jotka aiemmin sisältyivät seurakunnille ja/tai yhteisille palveluille osoitettuun määrärahaan, irrotettiin niistä pois ja siirrettiin Yhteiset-ryhmään. Tämän jälkeen toimintakuluista laskettiin uusi seurakuntien ja yhteisten palveluiden välinen määrärahojen jakosuhte, joka vastasi vuoden 2025 jakosuhdetta ilman yhteiseksi siirrettyjä kuluja.

Sekä valtionrahoituksen alaiset tehtävät että henkilöstöetuuudet, jotka muodostavat yhteensä lähes 15 milj. euron kuluerän, sisältyivät aiemmin pääosin yhteisten palveluiden määräraha-kehukseen. Kun ne siirtyivät Yhteiset-ryhmään, yhteisten palveluiden osuus pienentyi selvästi suhteessa seurakuntien osuuteen. Tämä näkyi seurakuntien prosenttiosuuden merkittävänä kasvuna (seurakunnat 58,66 %, yhteiset palvelut 41,34 % toimintakuluista laskettuna).

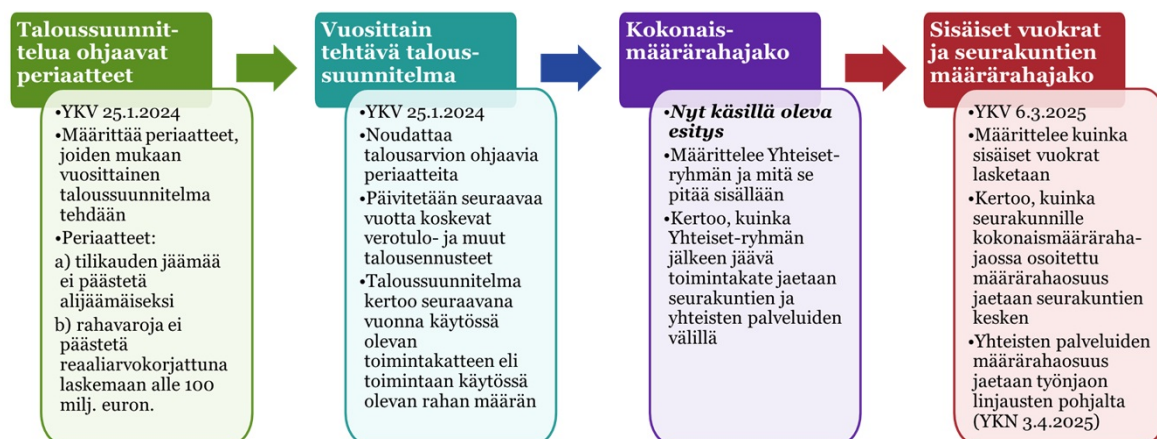
Työnjaon keskeisten linjausten päätöksen pohjalta muuttui lopulta myös seurakuntien ja yhteisten palveluiden välinen euromääräinen määrärahajako ja seurakuntien määrärahaosuus kasvoi (YKN 3.4.2025 § 113 päätöskohta 35.). Yhteiset-ryhmässä olevasta strategian toimeenpanomäärärahasta luovuttiin omana erillismäärärahanaan. Samalla sitä vastaava euromääräinen osuus (yht. 2 milj. euroa) siirrettiin osaksi seurakunnille ja yhteisille palveluille osoitettavia määrärahaosuuksia niin, että seurakunnat saivat siitä 1,6 milj. euroa ja yhteiset palvelut 0,4 milj. euroa. Lisäksi yhteisten palveluiden määrärahassa ovat diakoniset avustusvarat, jotka oli osoitettu kriisiavustuksiin, ruokapankkitoimintaan ja diakonialeiritoiminnan tukemiseen (yht. 324 000 euroa), siirrettiin seurakunnille osoitettuun määrärahaan.

Näiden muutosten seurauksena seurakuntien määrärahaosuus nousi 59,53 prosenttiin ja yhteisten palveluiden osuus laski 40,47 prosenttiin toimintakuluista laskettuna. Vuoden 2026 talousarviokehys valmisteltiin näiden jako-osuuksien mukaisesti.

Kuva 1. Kokonaismäärärahakoon vaikuttavat päätökset 2020-luvulla.

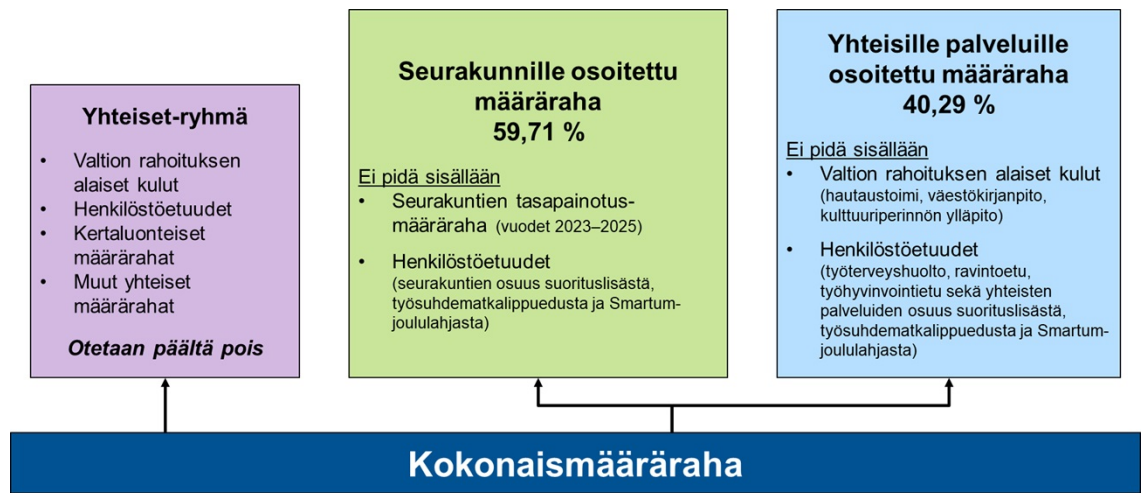
Päätös kokonaismäärärahan jakamisesta on osa Helsingin seurakuntayhtymän taloussuunnittelun prosessia, jonka pohjalta talousarviokehitys vuosittain valmistellaan. Kun kokonaismäärärahajako koskeva päätös on olemassa, prosessi on kokonaisuudessaan valmiina. Prosessi ja siihen liittyvät päätökset on kuvattu alla olevassa kuvassa.

Kuva 2. Helsingin seurakuntayhtymän taloussuunnittelun prosessi ja sitä määrittävät päätökset.

Päätösehdotuksen perustelut

Kokonaismäärärahajako on vuodesta 2027 eteenpäin rakenteeltaan samanlainen kuin se oli vuonna 2026. Se koostuu Yhteiset-ryhmästä, seurakunnille osoitetusta määrärahasta ja yhteisille palveluille osoitetusta määrärahasta.

Kuva 3. Yhteiset-ryhmä, seurakunnille osoitettu määrärahaosuus ja yhteisille palveluille osoitettu määrärahaosuus.

Yhteiset-ryhmä

Yhteiset-ryhmä vähennetään kokonaismäärärahan päältä pois. Se on sisällöltään pääosin vastaava kuin vuonna 2026. Ryhmään kuuluvat *valtion rahoituksella rahoitettavat lakisääteiset kulut* (hautausi, väestökirjanpito ja kulttuuriperinnön ylläpito), *henkilöstöetuudet* (suorituslisä, työterveyshuolto, työsuhdematkalippuetu, työhyvinvointietu ja ravintoetu), *kertaluonteiset määrärahat* ja *muut yhteiset määrärahat*.

Tällä hetkellä ei ole olemassa päätöstä kertaluonteisiksi määrärahoiksi vuosina 2027 ja 2028. Vuosina 2029 ja 2030 seurakuntavaaleihin varattava määräraha sijoittuu kertaluonteisiin määrärahoihin. Muita yhteisiä määrärahoja on Tarveharkintainen määräraha, jolla rahoitetaan seurakuntayhtymässä tehtävää projektimuotoista kehittämistä.

Yhteiset-ryhmän toimintakate lasketaan vuosittain. Siinä huomioidaan Työnjaon keskeisten linjausten päätöksestä tuleva henkilöstövähennystarve vuosille 2027–2030 (YKN 3.4.2025 § 113). Yhteiset-ryhmässä henkilöstövähennystarve kohdistuu hautausiimeen (päättökohta 26.) ja väestökirjanpitoon (päättökohta 20.).

Vuodelle 2026 annetussa talousarviokehelyksessä Yhteiset-ryhmän toimintakate on yhteensä 12 771 499 euroa (YKN 24.4.2025 § 131). Summan suuruusluokka voi vaihdella vuosittain riippuen kulujen kehityksestä ja myönnettyistä kertaluonteisista määrärahoista. Esimerkiksi seurakuntavaaleille ei esitetä osoitettavaksi määrärahaa vuosille 2027 ja 2028.

Seurakunnille ja yhteisille palveluille osoitetut määrärahat

Jäljelle jäävä toimintakate jaetaan seurakuntien ja yhteisten palveluiden kesken. Seurakuntien ja yhteisten palveluiden toimintakate lasketaan toimintakulujen ja -tuottojen erotuksena. Vuonna 2026 seurakuntien osuus Yhteiset-ryhmän jälkeen jäljelle jäävistä toimintakuluista on 59,53 % ja yhteisten palveluiden osuus 40,47 %.

Perusteellisen valmistelun jälkeen yhteinen kirkkoneuvosto päätti seurakuntien ja yhteisten palveluiden välisestä työnjaosta huhtikuussa 2025 (YKN 3.4.2025 § 113). Päätös määrittää kokonaismäärärahajakoa seurakuntien ja yhteisten palveluiden välillä. Se kasvattaa seurakuntien määrärahaosuutta suhteessa yhteisiin palveluihin.

Työnjaon keskeisten linjausten päätöksen mukaisesti vuodesta 2027 eteenpäin toteutettavassa seurakuntien ja yhteisten palveluiden välisessä määrärahajaossa on huomioitava seuraavat asiat (päättökohta 36):

- Luovutaan Yhteiset-ryhmään sijoitetusta strategian toimeenpanomäärärahasta (yht. 2 milj. euroa) ja sitä vastaava euromääräinen osuus siirretään seurakunnille (1,6 milj. euroa) ja yhteisille palveluille (0,4 milj. euroa).
- Yhteisten palveluiden määrärahasta siirretään seurakuntien määrärahaan diakonisissa avustusvaroissa olevat kriisiavustus, ruokapankkitoiminta ja diakonialeiritoiminnan tukeminen, yht. 324 000 euroa.
- Yhteisten palveluiden määrärahasta siirretään seurakuntien määrärahaan työnjaon neuvotteluiden perusteella tehtävän lisämuutoksen laskennallinen osuus, joka on vuoden 2025 tasossa yhteensä 152 000 euroa (vuonna 2027 yht. 167 078 euroa).

Uusi seurakuntien ja yhteisten palveluiden välinen jakosuhte on laskettu näiden siirtojen mukaisesti.

Työnjaon keskeisten linjausten päätöskohdan 35. mukaisesti strategian toimeenpanomäärärahaan ja diakonisiin avustusvaroihin kohdistuvat siirrot tehtiin vuoden 2026 kehysten valmistelun yhteydessä, jolloin ne tulevat huomioitua myös vuodesta 2027 eteenpäin.

Sen sijaan työnjaon neuvottelujen perusteella tehty lisämuutoksen siirto tehdään vuodesta 2027 alkaen. Työnjaon keskeisten linjausten päätöksessä kulu on ilmoitettu vuoden 2025 tasossa. Kulu on muutettu vuoden 2027 tason mukaiseksi korottamalla sen sisältämiä henkilöstökuluja 5 % vuosille 2026 ja 2027 sekä muita kuluja ensin 1,5 % (vuosi 2026) ja tämän jälkeen 2,5 % (vuosi 2027). Vuoden 2027 tasoon laskettuna siirrettävä summa on yhteensä 167 078 euroa.

Siirtojen jälkeen **seurakuntien osuus** Yhteiset-ryhmän jälkeen jäävästä kokonaismäärärahasta on **59,71 %** ja **yhteisten palveluiden osuus 40,29 %**.

Lisäksi Yhteiset-ryhmässä oleviin hautaustoimeen ja väestökirjanpitoon on tehty Työnjaon keskeisten linjausten päätöksen mukaiset vähennykset (pätöskohdat 20. ja 26.).

Tehdyt siirrot ja prosentiosuuksien kehittyminen näkyvät alla olevassa taulukossa. Siirrot ja vähennykset on merkitty taulukkoon violetilla pohjalla.

Kokonaismäärärahajako 2025–2030 Toimintakulut (ulk.+sis.)	Kokonaismr.jako YKV 6.3.2025, OIKAISTU Toimintakulut		Toimintakulut 2026	Toimintakulut 2027	Toimintakulut 2028	Toimintakulut 2029	Toimintakulut 2030			
<u>Seurakunnat</u>	53 279 212	58,75 %	57 210 090	59,53 %	56 949 718	59,71 %	57 416 789	59,71 %	56 776 561	59,71 %
Strategian toimeenpanomääräraha			1 600 000							
Diakoniset avustusvarat (lisätään PL 2)			324 000							
Työnjako-päätöksen mukainen siirto yhteisiltä palveluilta seurakunnille				167 078						
<u>Yhteiset palvelut</u>	37 404 013	41,25 %	38 888 916	40,47 %	38 431 276	40,29 %	38 205 812	40,29 %	38 746 469	40,29 %
Strategian toimeenpanomääräraha			400 000							
Diakoniset avustusvarat (poistetaan PL 3)			-324 000							
Työnjako-päätöksen mukainen siirto yhteisiltä palveluilta seurakunnille				-167 078						
<u>Seurakunnat ja yhteiset palvelut yhteensä</u>	90 683 225	100 %	96 099 006	100 %	95 380 994	100 %	94 821 423	100 %	96 163 258	100 %
<u>Yhteiset</u>	TA 2025 ulk.+sis.									
	22 407 694		17 915 545		16 802 801		16 888 896		17 273 170	
<u>Valtion rahoituksella rahoitettavat lakisääteiset kulut</u>										
Hautausi	8 417 398		8 728 396		8 874 687		9 016 490		9 153 102	
Väestökirjanpito	1 432 686		1 496 442		1 542 150		1 588 801		1 636 382	
Kulttuuriperinnön ylläpito (laskennallinen)	1 849 000		1 876 735		1 923 653		1 971 745		2 021 038	
<u>Henkilöstöedut</u>										
Suorituslisä	670 320		680 380		680 380		680 380		680 380	
Työterveyshuolto	840 000		852 600		873 915		895 763		918 157	
Työsuojelumatkallipuetu	800 000		812 000		832 300		853 108		874 435	
Työhyvinvointietu (Smartum joululahja+tyhy-etu)	146 790		148 992		152 717		156 535		160 448	
Ravintoetu	93 500		120 000		123 000		126 075		129 227	
<u>Kertaluonteiset määrärahat</u>										
Käytöstä poistettujen rakennusten purkukulu	2 850 000		750 000							
Seurakuntavaalit	50 000		850 000		0		0	100 000		900 000
<u>Muut yhteiset määrärahat</u>										
Tarveharkintainen mr	1 608 000		1 600 000		1 600 000		1 600 000		1 600 000	
Strategian toimeenpano mr	2 000 000		0							
<u>YHTEENSÄ</u>	113 090 919		114 014 552		111 983 795		111 710 319		113 436 427	
										113 445 893

Kuva 4. Kokonaismäärärahajako vuosina 2026–2030, jossa on huomioitu Työnjaon keskeisten linjausten päätökset (violetilla taustalla olevat luvut).

Tarveharkintainen määräraha

Yhteinen kirkkoneuvosto on Työnjaon keskeisiä periaatteita koskevassa päätöksessään (YKN 3.4.2025 § 113 päätös kohta 30) päättänyt tarveharkintaisen määrärahan jakokäytäntöjen uudistamisen periaatelinjauksista.

Tarveharkintainen määräraha on yhteensä 1,6 milj. euroa ja se on kokonaismäärärahajaoissa osa Yhteiset-ryhmää. Määrärahalla rahoitetaan Helsingin seurakunnissa ja yhteisissä palveluissa tapahtuvaa projektimuotoista kehittämistä. Yhteisen kirkkoneuvoston periaatelinjauksen mukaisesti:

- kirkkoherrainkokous koordinoi seurakuntien ja ydinpalveluiden kehittämisen tarveharkintaisia määrärahoja 0,9 milj. euroa.
- johtajisto koordinoi yhteisten palveluiden kehittämisen tarveharkintaisia määrärahoja 0,5 milj. euroa.
- yhteinen kirkkoneuvosto päättää määrärahasta ennalta arvaamattomiin tarpeisiin 0,2 milj. euroa.

Samassa yhteydessä yhteinen kirkkoneuvosto velvoitti valmistelemaan toimintamallin, jossa kuvataan miten yhteisiä projekteja ja niihin varattuja tarveharkintaisia määrärahoja hallinnoidaan (YKN 3.4.2025 § 113 päätös kohta 31). Valmistelun osana on tarkasteltu myös projektien ja niiden rahoituksen kestoa.

Tällä hetkellä projekti voi saada tarveharkintaista määrärahaa vain vuodeksi kerrallaan. Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy tarveharkintaiseen määrärahaan osoitetun rahamäärän vuosikohtaisesti talousarviokäsittelyn yhteydessä. Yhteinen kirkkoneuvosto ei voi ilman valtuuston päätöstä ylittää vuosikohtaista taloussuunnittelua määrärahoja jakaessaan. Projekti voi saada rahoitukselleen jatkovuoden uutta hakemusta vastaan. Tämä käytäntö koetaan kuitenkin raskaaksi ja ennakoinnattomaksi niin projektin työntekijöiden rekrytoimisen kuin projektin etenemisen suunnittelun näkökulmasta.

Tämän vuoksi toimintamallin valmisteluun on liitetty toive siitä, että **Helsingin seurakuntayhtymässä olisi mahdollista olla myös monivuotisia, kalenterivuodet ylittäviä kehittämisprojekteja**. Jotta tämä olisi mahdollista, yhteisen kirkkovaltuuston tulee tehdä periaatepäätös siitä, että Helsingin seurakuntayhtymässä voi olla monivuotista projektirahoitusta, joka rahoituksen ajallisen keston osalta ylittää vuosikohtaisen talouden suunnittelun ja päätöksenteon.

Monivuotinen projektirahoitus on mahdollista toteuttaa vuosikohtaisessa talouden suunnittelussa seuraavasti: Projektin käynnistyessä päätetään projektin kestosta ja mahdollisesta monivuotisuudesta. Projektin kesto määrittää samalla ajan, jonka puitteissa projektille myönnettyä rahoitusta on mahdollista käyttää. Projektin käynnistyessä sille myönnetään kerralla kokonaismääräraha, joka kattaa koko sen toiminta-ajan.

Projektille myönnetty rahoitus otetaan kokonaisuudessaan projektin käynnistymisvuoden tarveharkintaisesta määrärahasta. Se määrärahaosuus, joka on suunniteltu käytettäväksi seuraavana vuonna ja/tai joka on muuten jäänyt käyttämättä, siirretään seuraavalle vuodelle kunkin vuoden alussa tehtävällä talousarviomuutoksella. Projektille myönnettyä rahoitusta on mahdollista siirtää eteenpäin seuraavalle vuodelle ainoastaan projektille sen käynnistyessä päätetyn keston ajan.

Esimerkiksi kolmevuotisen projektin rahoitus käyttäytyy seuraavasti (euromäärät esimerkkejä). Projektille myönnetään 240 000 euroa käytettäväksi kolmen vuoden aikana. Projektisuunnitelman mukaan rahoista on tarkoitus käyttää 80 000 e / vuosi.

- Ensimmäisenä vuonna projekti käyttää 60 000 euroa.
- Toisen vuoden alussa jäljelle jäävät 180 000 euroa siirretään määrärahamuutoksella kuluvalle vuodelle. Projekti käyttää rahoista toisen vuoden aikana 80 000 euroa.

- Kolmannen vuoden alussa jäljelle jäävät 100 000 euroa siirretään määrärahamuutoksella kuluvalle vuodelle. Projekti käyttää rahoista kolmannen vuoden aikana 70 000 euroa.
- Jäljelle jäävää rahoitusta (30 000 euroa) ei ole enää mahdollista siirtää eteenpäin seuraaville vuosille / projekteille. Jäljelle jäävä rahoitus jää käyttämättä.

Ainoastaan talousarviovuoden aikana projekteille jo myönnettyä rahoitusta voidaan siirtää seuraavalle vuodelle. Sellaista tarveharkintaisesta määrarahasta ylijäänyttä rahaa, jonka käyttämisestä ei ole olemassa päätöstä, ei ole mahdollista siirtää.

Yhteinen kirkkoneuvosto määrittelee projektin saamalle rahoitukselle vuosikohtaisen maksimisumman.

Aikataulu

Nykyinen päätös sisäisten vuokrien määrittelyperusteesta on voimassa vuoden 2026 loppuun asti.

Maaliskuussa 2026 käynnistyy vuoden 2027 talouskehyksen valmistelu, joka tehdään uuden, kokonaismäärärahan jakautumista vuodesta 2027 eteenpäin koskevan päätöksen pohjalta.

Monivuotisiin projekteihin on mahdollista myöntää tarveharkintaista määrarahaa jo vuodesta 2026 alkaen. Vuodelle 2026 projektirahoitusta haetaan lokakuussa 2025.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Kokonaismäärärahan jakamiseen liittyviä vaikutuksia ja riskejä on arvioitu laajasti, kun yhteinen kirkkovaltuusto on päättänyt kokonaismäärärahan jakautumisesta vuonna 2026 (YKV 6.3.2025 § 21). Seurakuntien ja yhteisten palveluiden työnjakoon ja sen muuttamiseen liittyviä vaikutuksia ja riskejä on puolestaan arvioitu laajasti, kun yhteinen kirkkoneuvosto on päättänyt seurakuntien ja yhteisten palveluiden välisestä työnjaosta vuosina 2026–2030 (YKN 3.4.2025 § 113).

Lisätiedot

Hallintojohtaja Juha Silander (juha.silander@evl.fi)

Taluspäällikkö Pasi Perander (pasi.perander@evl.fi)

Erityisasiantuntija Riikka Myllys (riikka.myllys@evl.fi)

Jakelu

Helsingin seurakuntayhtymän seurakunnat ja yhteisten palvelujen osastot